

Kohti sujuvampaa ja vaikuttavampaa valtionavustustoimintaa

Kehittämisen suuntaviivoja valtionapuviranomaisille
ja valtionavustusten hakijoille

Valtionavustustoiminnasta kehitetään entistä parempaa

Valtionavustukset ovat valtion varoista myönnettävää harkinnanvaraista julkista rahoitusta, jolla tuetaan yhteiskunnallisesti tarpeelliseksi katsottavaa toimintaa tai hanketta. Valtionavustuksia myönnetään vuosittain lähes 4 miljardia euroa yli 300 valtionavustushaussa.

Valtionavustusten kohdentamisesta ja käytöstä ei ole tällä hetkellä selkeää kokonaiskuvaa. Sen lisäksi valtionapuviranomaisten avustusprosessit ovat tarpeettoman erilaisia keskenään. Yhteiskunnallisten ilmiöiden monimutkaisuus edellyttää myös monialaista yhteistyötä avustusten kohdentamisessa. Näistä syistä valtionhallinnolle luodaan vaiheittain uusi valtionavustustoiminnan toimintamalli ja sitä tukevat valtionavustustoiminnan verkkopalvelut.

Suomessa on kymmeniä tuhansia valtionavustusten hakijoita ja noin 90 valtionapuviranomaista. Kun valtionapuviranomaiset siirtyvät valtionavustustoiminnan uuteen

toimintamalliin ja ottavat käyttöön sitä tukevat verkkopalvelut, avustusten hakemisesta ja myöntämisestä tulee entistä sujuvampaa ja tehokkaampaa.

Valtionavustuksia voidaan jatkossa kohdentaa aiempaa paremmin, kun avustusten vaikuttavuudesta on enemmän tietoa. Uusi yhteinen sanasto auttaa tiedon hallinnassa ja hyödyntämisessä, kun tulkintaerot vähenevät. Käsitetyön perusteella luotu sanasto parantaa myös valtionavustustoiminnan verkkopalvelujen saavutettavuutta eli helppokäyttöisyyttä ja ymmärrettävyyttä.

Uusi toimintamalli suunnitellaan ja kehitetään yhdessä valtionapuviranomaisten ja valtionavustusten hakijoiden kanssa. Yhteiskehittäminen rakentaa uudenlaista toimintakulttuuria ja valmentaa valtionapuviranomaisia ja valtionavustusten hakijoita siirtymään uuteen toimintamalliin askel kerrallaan.

Valtionapuviranomaisten ja valtionavustusten hakijoiden yhteinen tavoite on vaikuttava, tehokas, läpinäkyvä ja yhdenmukainen valtionavustustoiminta yhteiskunnallisten päämäärien edistäjänä.

Valtionapuviranomaisten tukena muutoksessa

Valtiovarainministeriö johtaa ja ohjaa valtionavustustoiminnan kehittämistä viisivuotisessa hankkeessa. Valtiovarainministeriö vastaa valtionavustuslainsäädännön lisäksi valtionavustustoiminnan kansallisesta strategisesta ohjauksesta. Ministeriö koordinoi hankkeen jälkeen valtionavustustoiminnan kokonaisvaltaista kehittämistä.

Valtiokonttori tuottaa valtionavustustoiminnan verkkopalvelut valtionavustusten hakijoille, saajille ja valtionapuviranomaisille, vastaa palveluiden kehittämisestä sekä tarjoaa tukea kaikille palveluiden käyttäjille.

Valtionavustustoiminnan kehittäminen ei muuta valtionapuviranomaisen määritelmää. Valtionapuviranomaisen tehtävät ja toimivalta säilyvät myös ennallaan. Valtionapuvi-

ranomainen vastaa avustusten hakijoiden ja saajien neuvonnasta ja ohjauksesta sekä kouluttamisesta siirtyessään uuteen toimintamalliin ja ottaessaan verkkopalvelut käyttöön.

Valtiovarainministeriö ja Valtiokonttori luovat edellytykset sille, että valtionapuviranomaiset voivat siirtyä valtionavustustoiminnan uuteen toimintamalliin ja verkkopalvelujen käyttäjiksi onnistuneesti. Ne tukevat esimerkiksi valtionapuviranomaisten viestintää tuottamalla yhteisiä viestintämateriaaleja.

Valtiovarainministeriössä toimiva hanketöimistö ottaa yhteyttä jokaiseen valtionapuviranomaiseen ja sopii, kuinka toimintamalliin siirtymistä aletaan valmistella projektina.

Valtionapuviranomaisen kanssa perustetaan projekti uuteen toimintamalliin siirtymiseksi. Projekti vaatii onnistuakseen riittävät resurssit, viestintää ja johdon tuen sekä totuttujen toimintatapojen haastamista.

Vaikuttavuutta yhteisillä palveluilla ja yhteistyöllä

Valtiokonttori tuottaa valtionapuviranomaisille valtionavustustoiminnan yhteiset verkkopalvelut. **Haeavustuksia.fi** yhdistää nykyisin erillään olevat valtionavustushaut yhteen paikkaan. Jatkossa kuka tahansa voi tarkistaa **Tutkiavustuksia.fi**:stä, miten paljon valtionavustuksia on myönnetty ja minkälaisiin käyttötarkoituksiin.

Hallinnoivavustuksia.fi on valtionapuviranomaisten palvelu valtionavustusprosessien käsittelyä varten.

Vaikka yhteiset verkkopalvelut parantavat tuottavuutta ja vähentävät päällekkäistä työtä kustannuksineen, ne eivät yksin riitä ratkaisemaan valtionavustustoiminnan nykyisiä haasteita, kuten siilomaisuutta tai pistemäistä vaikuttavuuden arviointia.

Uusi toimintamalli lisää merkittävästi valtionavustusten hakijoiden ja myöntäjien välistä viestintää ja vuorovaikutusta. Jatkossa strategisten tavoitteiden saavuttamista valtionavustustoiminnassa arvioidaan osoittamalla ja kehittämällä valtionavustusten vaikuttavuutta.

Valtionavustusten hakijat ja myöntäjät kutsutaan monialaiseen, valtionavustustoiminnan laajuiseen ja verkostomaiseen yhteistyöhön, joka voi tukea valtionapuviranomaisten keskinäistä koordinaatiota esimerkiksi valtionavustusohjelmia ja -hakuja suunniteltaessa. Yhteistyötä tehdään erilaisissa verkostoissa, mikä luo rakenteen yhdenmukaisen valtionavustustoiminnan kehittämiseksi. Verkostomaista yhteistyötä ohjaa valtiovarainministeriö.

>

Verkostomaisen yhteistyön malli kuvaa valtionavustustoiminnassa tarvittavia yhteistyömuotoja.

Haettavana olevat ja myönnetyt valtionavustukset löytyvät jatkossa entistä vaivattomammin.

Vaikuttavuusketju

2. Poliittiset päätöksentekijät asettavat yhteiskunnallisia päämääriä tunnistettujen tarpeiden ja valtionavustustoiminnan tiedon perusteella.

3. Poliittiset päätöksentekijät asettavat mitattavia tavoitteita, joita valtionapuviranomaiset toteuttavat valtionavustusohjelmissa ja -hauissa. (Hallinnoivavustuksia.fi)

1. Valtionapuviranomaiset ja valtionavustusten hakijat tunnistavat yhteiskunnallisia ilmiöitä ja toimintaympäristömuutoksia, jotka vaikuttavat valtionavustuksilla rahoitettavaan toimintaan.

4. Valtionapuviranomaiset suunnittelevat mittarit menetelmineen, jotta tavoitteiden saavuttamista voidaan arvioida.

5. Valtionavustusten hakijat esittävät Haeavustuksia.fi:ssä, miten niiden toiminta tukea asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja kertovat toimintansa suunnitelluista tuloksista.

6. Valtionavustusten saajat raportoivat valtionavustusten käytön sovittujen mittareiden mukaisesti Haeavustuksia.fi:ssä.

7. Valtionapuviranomaiset arvioivat tavoitteiden toteutumista ja tuloksia valtionavustusohjelma- ja -hakukohtaisesti Hallinnoivavustuksia.fi:ssä.

9. Vaikuttavuustietoa julkaistaan tulevaisuudessa Tutkiavustuksia.fi:ssä.

8. Valtionapuviranomaiset ja valtionavustusten saajat arvioivat yhdessä, miten toiminta edisti yhteiskunnallisia päämääriä ja miten toiminnasta saatua tietoa hyödynnetään jatkossa.

Valtionavustuksia kohdennetaan tiedolla. Valtionavustustoiminnan vaikuttavuus edellyttää jaettua näkemystä, työvälaineitä ja verkostomaista yhteistyötä.

Valtionavustustoiminnassa on tärkeää tunnistaa, minkälaisiin yhteiskunnallisiin ilmiöihin haetut ja myönnetyt valtionavustukset kohdistuvat. Tällä tiedolla valtionapuviranomaiset voivat tukea valtionavustusten hakijoiden yhteistyötä, kuten valtionavustusten hakemista yhdessä. Sen lisäksi tarvitaan jaettua näkemystä ja yhteistä ymmärrystä siitä, miten yhteiskunnalliset ilmiöt kehittyvät, jotta valtionavustuksia voidaan kohdentaa entistä paremmin.

Uuden toimintamallin tavoitteena on, että valtionavustuksilla rahoitettu toiminta sidotaan aiempaa vahvemmin yhteiskunnallisiin päämääriin.

Vaikuttavuustietoa hyödynnetään valtionavustusprosessien eri vaiheissa valtionavustusohjelmien valmistelusta aina valtionavustusten käytön valvontaan ja valtionavustuksella rahoitetun toiminnan arviointiin.

Jatkossa valtionavustustoiminnan vaikuttavuuden suunnittelu aloitetaan jo ennen valtionavustusohjelman valmistelua ja -haun julkaisemista yhdessä valtionavustusten hakijoiden kanssa. Valtionavustusten hakijoiden pitää pystyä jatkossa perustelevaan, miten niiden toiminta on tuloksineen yhteydessä tavoiteltuihin yhteiskunnallisiin päämääriin.

Pilottiaikana kehitetään kokeilemalla ja opitaan uutta

Valtionavustustoiminnan uutta toimintamallia sekä Haeavustuksia.fi:tä ja Hallinnoivastuksia.fi:tä pilotoidaan valtionapuviranomaisten kanssa. Samalla testataan vaikuttavuuden ja verkostomaisen yhteistyön työvälineitä.

Haeavustuksia.fi:stä julkaistaan syksyllä 2021 ensimmäinen versio, jossa on vain välttämättömimmät toiminnallisuudet, ja sen kehittämistä jatketaan avustusten hakijoiden ja myöntäjien palautteen perusteella. Hallinnoivastuksia.fi:tä kokeillaan syksyllä hakemusten käsittelyssä. Tutkiavustuksia.fi:n ensimmäinen versio valmistuu vuonna 2022.

Valtionavustustoiminnan keskeiset käsitteet on koottu ensimmäistä kertaa

sanastoksi, joka tukee kaikkia toimijoita muutosviestinnässä. Sanaston ensimmäinen osa julkaistaan keväällä 2021 ja toinen osa myöhemmin saman vuoden aikana. Suomen-, ruotsin- ja englanninkielisen sanaston käyttöä suositellaan kaikessa valtionavustustoiminnassa, kuten valtionapuviranomaisten verkkopalveluissa ja viestinnässä. Sanasto auttaa valtionavustusten hakijoita hakemusten ja selvitysten tekemisessä.

Hankkeen etenemistä voi seurata esimerkiksi Valtionavustukset-utiskirjeessä. Valtionavustustoiminnan kehittämisestä keskustellaan sosiaalisessa mediassa, erityisesti Twitterissä aihetunnisteella #valtionavustukset, joka kokoaa ajankohittaiset ja kiinnostavat sisällöt yhteen.

**Yhteinen ymmärrys käsitteistöstä
luo perusedellytykset yhteiselle
toimintamallille ja yhteistyön
onnistumiselle.**

#valtionavustukset

Kuvitukset: Shutterstock, design: Gofore Oyj

Lisätietoa valtionavustustoiminnan kehittämisestä ja digitalisoinnista

Valtionavustustoiminnan uutta toimintamallia kehitetään valtiovarainministeriön johtamassa viisivuotisessa hankkeessa. Hanketyöstä vastaa hanketoimisto. Yhteiset valtionavustuspalvelut tuottaa Valtiokonttori.

<https://vm.fi/valtionavustustoiminnan-kehittaminen>

Yhteystiedot

Valtionavustushankkeen johtaminen

Hankejohtaja Tuula Lybeck, valtiovarainministeriö
tuula.lybeck@vm.fi, 0295 530 595

Toimintamallin kehittäminen

Erytisasiantuntija Jaana Walldén, valtiovarainministeriö
jaana.wallden@vm.fi, 0295 530 543

Viestintä

Erytisasiantuntija Mikko Lehtonen, valtiovarainministeriö
mikko.lehtonen@vm.fi, 0295 516 0197

Valtionavustuspalveluiden johtaminen

Yksikönjohtaja Mari Näätsaari, Valtiokonttori
mari.naatsaari@valtiokonttori.fi, 0295 50 2259

Valtionavustuspalveluiden tuottaminen

Kehityspäällikkö Antti Seppänen, Valtiokonttori
antti.seppanen@valtiokonttori.fi, 0295 502 153

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury